

(siglos XII-XX)» (2021-2024), que consta de vint-i-cinc investigadors de sis comunitats autònomes espanyoles diferents i dos investigadors estrangers. També coordina el projecte de transferència del coneixement «Juristes catalans a l'abast» de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya. Com a exemple d'iniciatives menors, acaba de coordinar un col·loqui científic sobre «Manuals de poder a Andorra la Vella» (novembre del 2022). Té diversos treballs, en coautoria, amb Eva Serra (1942-2018) i Jaume Ribalta; recentment, ha coordinat monogràfics a *Scripta* (2019, sobre processos judicials com a font d'estudis filològics i històrics), a *eHumanista* (2021, sobre par-

lamentarisme històric a la Corona d'Aragó entre els segles XIII i XVIII) i a *Afers: Fulls de Recerca i Pensament* (2022, sobre historiografia emergent als Països Catalans).

Des del 2002 és secretari del Comitè Tècnic d'edició de la col·lecció «Textos Jurídics Catalans», promoguda pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i el Parlament de Catalunya —gairebé vint volums han vist la llum sota la seva coordinació—; també és membre del Consell de Redacció de la revista *Recerques: Història, Economia, Cultura*.

Tomàs DE MONTAGUT

Vicent Josep Escartí i Soriano (Algemesí, 1964) va ser professor meu a la Universitat de València ara fa exactament trenta anys, quan els estudis sobre literatura catalana de l'edat moderna començaven a desempallegar-se de múltiples prejudicis —com ara el que li conferia l'etiqueta despectiva de «Decadència», fins aleshores àmpliament acceptada— i ell emergia com un eximi especialista en la dietarística del període.

Llicenciat en geografia i història, havia començat a fer classes al Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València en 1989, amb a penes vint-i-cinc anys d'edat. I ben aviat s'hi doctorà amb una tesi sobre el millor dietari català del Barroc: el de Joaquim Aierdi, un treball que, en 1996, li meresqué el premi Enric de Larratea de l'Institut d'Estudis Catalans.

Treballador diligent i infatigable, ha publicat vora dos centenars d'articles i capítols de recerca, fins al punt que deuen ser escasses les revistes i editorials de l'àmbit de la catalanística que no hagen acollit algun dels seus treballs. Ha participat en nombrosos projectes d'investigació que, successivament, han sigut encapçalats per Albert Hauf, Rosanna Cantavella i Josep Enric Rubio, de la Universitat de València; Vicent Martines, de la Universitat d'Alacant, i Antoni Simon, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha coordinat una dotzena de monogràfics i miscel·lànies. I des de fa una dècada dirigeix el grup d'investigació consolidat «Llengua, literatura i cultura valenciana des del Segle d'Or a la Renaixença», de la Universitat de València. Així mateix, ha estat investigador principal de diversos projectes de recerca: primer, sobre el cronista Pere Antoni Beuter, i, en els darrers anys, sobre biografies marginals i violència de gènere i identitats, matèria en la qual ha esdevingut un especialista, potser el més autoritzat de la nostra àrea cultural, tot centrant-se en la recuperació i l'edició dels textos que en parlen.

Les seues principals línies de recerca s'han desenvolupat dins de la història de la cultura catalana de l'edat moderna i s'han concretat en l'edició i estudi de nombrosos autors i obres de les èpoques medieval i moderna, entre d'altres: el *Llibre dels fets* de Jaume I, la crònica de Ramon Muntaner, els sermons de sant Vicent Ferrer, el *Dietari del capellà*

d'*Alfons el Magnànim*, les poesies d'Ausiàs March, el *Tirant lo Blanch* de Joanot Martorell, la *Vita Christi* de sor Isabel de Villena, *El cortesano* de Lluís del Milà, la crònica de Beuter, els escrits de Pere Esteve, els dietaris de Jeroni Sòria, Josep Vicent Ortí i Joaquim Aierdi, i la poesia festiva de Carles Gasulla d'Ursino. D'aquesta manera, podem dir que la seua contribució màxima a la història de la literatura moderna al País Valencià s'ha centrat a dotar d'autors un període que es considerava pràcticament desert.

A més, i en prova de la seua capacitat i eficàcia a l'hora de reunir un grup de deixebles que treballen en aquestes línies d'investigació, cal subratllar que ha dirigit quasi una vintena de tesis doctorals d'història de la literatura catalana, algunes amb menció internacional, i que, ara mateix, en té sis més en curs. D'una altra banda, dirigeix dues publicacions periòdiques especialitzades: *Scripta: Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* de la Universitat de València, que ell va fundar en 2013, i la *Revista Valenciana de Filologia* de la Institució Alfons el Magnànim - Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, on també ocupa el càrrec de subdirector de la col·lecció «Biblioteca d'Autors Valencians» que fundà Joan Fuster. Encara, durant els anys 2015-2017, fou director de la revista *Caplletra* del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València.

Membre corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona des de 2015, i del Center for Catalan Studies de la University of California at Santa Barbara (EUA), ha organitzat i dirigit múltiples congressos, jornades i seminaris d'història de la cultura i la literatura catalanes. Des de 2018 és catedràtic de literatura catalana medieval i moderna de la Universitat de València, i des de 2019, director de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, que disposa de seus a les universitats de València, Alacant i Jaume I de Castelló.

A aquesta frenètica activitat com a investigador i docent, cal sumar-hi una no menys intensa ocupació periòdica, amb la publicació de centenars d'articles d'opinió sobre temes de la seua especialitat a periòdics com *Avui*, *Levante-EMV*, *El Mundo* i *El País*, i a revistes com *Serra d'Or*, *Saó* i *El Temps*. I també una molt significativa dedi-

cació com a narrador que, d'ençà de 1988, l'ha portat a publicar una desena de novel·les (una de les quals ha sigut traduïda a l'anglès) i a obtenir alguns dels principals premis de narrativa de l'àrea catalanoparlant: l'Andròmina

dels Premis Octubre, el Ciutat d'Alzira, el Ciutat de Xàtiva i el Ciutat d'Elx.

Rafael ROCA

Carles Santacana i Torres (Barcelona, 1961) es va formar com a historiador a la Universitat de Barcelona (UB), on es va doctorar l'any 1991. Actualment és catedràtic d'història contemporània en aquesta universitat. Va començar la seva carrera investigadora amb l'anàlisi de les col·lectivitats durant la Guerra Civil (1936-1939), temàtica a la qual va dedicar la seva tesina de llicenciatura. Aquesta especialització el va portar a coordinar el volum col·lectiu *Col·lectivitats al Baix Llobregat (1936-1939)*, editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat (1989). El 1991 va llegir la seva tesi doctoral centrada en una recerca sobre la postguerra civil espanyola, feta des de la perspectiva de la història local i amb una anàlisi multifactorial, que incloïa aspectes econòmics, polítics, socials i culturals, el resultat de la qual es va plasmar en el llibre *Victoriosos i derrotats. El franquisme a l'Hospitalet, 1939-1951* (1994).

A partir d'aquí, la seva activitat investigadora es va centrar en tres línies de recerca: la història social de l'esport, el paper dels intel·lectuals en les dinàmiques socials i el franquisme.

Pel que fa a la primera, juntament amb el professor Xavier Pujadas, va obrir una temàtica inèdita fins aleshores al nostre país, que és la història social de l'esport i que es va concretar en nombroses publicacions entre les quals cal destacar *L'altra olimpíada: Barcelona'36* (1990), *Història il·lustrada de l'esport a Catalunya* (1994 i 1995), *L'esport és notícia: Història de la premsa esportiva a Catalunya (1870-1992)* (1997) i *Esport, espai i societat en la formació urbana de Barcelona (1870-1992)* (1999). A més d'aquestes obres en coautoria, també ha publicat en solitari *La Mancomunitat de Catalunya i la política esportiva* (2004), *El Barça i el franquisme: Crònica d'uns anys decisius (1968-1978)* (2005) i *Esport i cultura a Catalunya* (2015). També en aquest àmbit cal destacar la direcció de l'*Enciclopèdia de l'esport català* (en cinc volums), publicada per Enciclopèdia Catalana entre el 2012 i el 2014.

Respecte a la segona línia de recerca, com a integrant del Grup d'Estudi d'Història de la Cultura i dels Intel·lectuals de la UB, dirigit pel doctor Jordi Casassas, ha dedicat atenció a analitzar el paper dels intel·lectuals, especialment durant el període franquista. El resultat s'ha concretat en diverses contribucions a obres col·lectives, com ara *L'Ateneu i Barcelona* (2006) i *Les identitats a la Catalunya contemporània* (2009), i en la coordinació de dos projectes de recerca amb resultats que van aparèixer en els llibres *Entre el malson i l'oblit: L'impacte del franquisme a la cultura a Catalunya i les Balears (1939-1960)* (2013) i *Quan tot semblava possible... Els fonaments del canvi cultural a Espanya (1960-1975)* (2018).

La tercera línia de recerca està centrada en la història política de l'etapa franquista, analitzada tant des de la perspectiva de les autoritats franquistes com des de la perspectiva de l'antifranquisme i l'exili. Les obres més rellevants d'aquest àmbit són *El franquisme i els catalans: Els informes del Consejo Nacional del Movimiento (1962-1971)* (2000), i *Josep Tarradellas: L'exili 1 (1939-1954)* (2014) i *Josep Tarradellas: L'exili 2 (1954-1977)* (2015).

Més enllà d'aquesta selecció de llibres, ha publicat una cinquantena d'articles en revistes especialitzades i un centenar de capítols en obres col·lectives. Entre les revistes cal destacar *Afers*, *L'Avenç*, *Cercles*, *Revista de Catalunya*, *Historia Social*, *Hispania*, *Historia y Comunicación Social*, *Ayer*, *Bulletin d'Histoire Contemporaine de l'Espagne*, *International Review for the Sociology of Sports* i *Revista de História das Ideias*, i entre les editorials, Publicacions de la Universitat de València, *Afers*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Sílex, Alianza Editorial, Biblioteca Nueva, Peter Lang, Cambridge Scholars Press, Societá Editrice Internazionale, Éditions Hispaniques de la Sorbona i Ellipses.

Ha dirigit onze tesis doctorals i ha participat en prop de quaranta tribunals de tesis doctorals en setze universitats. President del Centre d'Estudis de l'Hospitalet (1994-2004) i director del Centre de Documentació i Estudis del Futbol Club Barcelona (2006-2011), va ser, a més, director del suplement *Plecs d'Història Local de L'Avenç* (2000-2006). També ha tingut responsabilitats en l'àmbit acadèmic: com a secretari del Departament d'Història Contemporània de la UB (2005-2011), director del mateix departament (2011-2015) i director del Departament d'Història i Arqueologia (2016-2020).

En relació amb l'Institut d'Estudis Catalans es poden esmentar diverses col·laboracions, com la participació en activitats del centenari de l'IEC, amb una ponència en el simposi «Els Països Catalans i Europa durant els darrers cent anys» sobre la dimensió europea de la política catalana, i en el Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia sobre l'exili interior, totes dues publicades en les edicions del centenari. També ha publicat un article a la *Historial Catalan Review*, número 7 (2014), «Esport, societat i identitat col·lectiva a la Catalunya contemporània», i un capítol en el llibre *Anàlisi històrica de la identitat catalana* (2015), coordinat per Flocel Sabaté i publicat per l'IEC. I encara, dos articles a *Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura* (al número 16 sobre Rafael Tasis i al número 20 sobre Edicions 62).

Teresa ABELLÓ